

1. Az ókori Róma (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.) - 2019 Kopt

a) senatus / szenátus

b) 3.

c) Caesar meggyilkolására (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)

d) Kr. e. 1. / i. e. 1. / Kr. e. I. / i. e. I. (század) (A válasz csak akkor fogadható el, ha szerepel benne, hogy Krisztus születéséhez / időszámításunk kezdetéhez képest mikor került sor a forrásban leírt eseményekre. A század sorszáma arab, illetve római számmal is elfogadható.)

2. Középkori uradalom (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.) - 2017 Kopt

a) 5.

b) 2.

c) 6.

d) 1.

3. Árpád-kor (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.) - 2018 Kmaj

a) 3

b) 2

c) 4

d) 6

4. Kapitalista gazdaság (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.) - 2018 Kmaj

a) 2.

b) 3.

c) 1.

d) 2.

5. XVIII. századi népesség (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.) - 2017 Kmaj

a) magyar(ok)

b) szlovák(ok) / tót(ok)

c) A

d) 3.

6. XIX. század eszméi (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.) - 2018 Kfrmaj

a) A) 3., B) 4., C) 1.

b) munkásság / munkás(ok) / munkásosztály / proletariátus

c) Mindkét forrás a tulajdonviszonyok aránytalanságát említi / Mindkét forrás szerint a termelés irányítása egy szűk, gazdag réteg kezében van. (Tartalmilag hasonló, más helyes válasz is elfogadható.)

7. 1848-as forradalom (komplex) (Elemenként 1 pont, összesen 7 pont.) - 2017 Kmaj

a) áprilisi törvények

b)

Forrásrészlet betűjele	Szakkifejezés sorszáma
A)	3.
B)	4.
C)	2.

c) Azért, mert korábban is rendelkezett választójoggal. / Azért, mert megtarthatta korábbi választójogát. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)

d) 3.

e) 2.

8. Dualista gazdaság (Elemenként 1pont, összesen 4 pont) – 2017 Kfrmaj

Állítások	A)	B)	C)	D)
a) A malomipar fellendülésének köszönhetően a búzát egyre inkább feldolgozott formában vitték ki.			X	
b) A folyószabályozásnak köszönhetően nőtt a megművelhető területek aránya.	X			
c) Az átalakuló étkezési szokásokkal összefüggésben a búza egyre inkább háttérbe szorította a többi gabonanövényt.	X			
d) Az európai országok vámpolitikája és az olcsó amerikai búza megjelenése szűkítette a Monarchián kívülre irányuló kivitel lehetőségét.		X		

9. Első világháború (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.) - 2018 Kfrmaj

Állam leírása	Állam sorszáma a térképen
a) Korábbi szövetségesei akadályozták balkáni terjeszkedését. Ezért despotikus berendezkedése ellenére a liberális, alkotmányos hatalmakkal szövetkezett.	6.
b) Célja soknemzetiségű birodalmának megőrzése volt. Ezért szomszédjával, Európa legerősebb hatalmával szövetkezett.	5.
c) Legfőbb célja a visszavágás volt egy korábbi, területvesztéssel járó vereség miatt. Ezért visszafogta gyarmati törekvéseit, hogy szövetkezhessen a legnagyobb gyarmattartó hatalommal.	2.
d) Azért csatlakozott az egyik szövetségi rendszerhez, mert gyarmati törekvéseiben a legnagyobb gyarmattartók akadályozták. A háborúba végül mégis a másik oldalon lépett be.	4.

10. Trianoni béke következményei (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.) - 2019 Kfrmaj

a) 3., 4.

b) Nyersanyaghiány volt. vagy Beszűkül a felvevőpiac. (A tartalmilag azonos helyes válaszok más megfogalmazásban is elfogadhatóak.)

c) 3.

11. Náci Németország (Elemenként 1 pont, összesen 3 pont.) - 2014 Kfrmaj

a) fajelmélet vagy rasszizmus vagy alsóbbrendűnek ítélt „fajok” megvetése

b) A fekete zenész majomra emlékeztető vonásai a „néger faj” alsóbbrendűségét jelképezik, vagy a negroid zenész az „elfajzott zene” megszólaltatója. A Dávid-csillagos kitűző: antiszemitizmus, vagy az „elfajzott kultúra” a zsidók részvételével jött létre. (Más, tartalmilag helyes válasz is elfogadható!)

12. Magyarország 1944-ben (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.) - 2018 Kokt

a) Szálasi Ferenc

b) kiugrás(i kísérlet) (A helyes válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)

c) Magyarország a kormányprogram összeállításakor német megszállás alatt állt. / A nyilasok kiszolgáltatták az országot a németeknek. / Magyarország keleti területeit már elfoglalta a Vörös Hadsereg. (A helyes válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)

d) Szovjetunió

13. Középkori céh

(rövid)

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a középkori céhek működését mutatja be. A válasz a forrás felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2
Tájékozódás térben és időben	T Rögzíti, hogy a céhes ipar az érett középkorban / a középkor virágkorában alakult ki, és rögzíti, hogy a városokban / Nyugat-Európában alakult ki.	0–2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. áru, ipar, mester, céh.	0–2
	K2 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
Ismeretszerzés, a források használata	F Rögzíti a forrás valamely lényegi elemét (pl. a céhek gondoskodtak a tanulók képzéséről; a céhek előírták a tanulók képzését; a tanulókkal szerződést kötöttek), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. egy mestermunka / mesterremek elkészítése után váltak céhtaggá; tanulókat / legényeket / segédeket alkalmazhattak; korlátozták a mesterek / legények számát; céhtagsághoz a mestervizsga mellett saját műhelyre is szükség volt; a céhek felléptek a kontárok ellen).	0–3
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai központú gondolkodás	E1 Rögzíti a céh fogalmát (pl. azonos mesterséget űző iparosok érdekvédelmi szervezete), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a céhen belül nem volt munkamegosztás; szűk volt a piac; a termelőmunka nagy részét a mester végezte; a műhely tulajdonosa a mester volt; a város védelmén túl a céh szociális tevékenységgel is foglalkozott; részt vettek a város irányításában).	0–3
	E2 Rögzít a céhszabályok közül kettőt (pl. korlátozta a munkások / munkaeszközök számát; előírta a nyersanyag / készáru minőségét; a munkaidőt; az előállítható termékek számát; a termékek árát; a dolgozók bérét), és tesz egy érdemi megállapítást velük kapcsolatban (pl. a szabályok célja a jó minőség / a biztos megélhetés / a verseny korlátozásának biztosítása volt; kevés terméket állítottak elő; az előírások nehezítették a technikai fejlődést).	0–3
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>		
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM / VIZSGAPONT		17

14. A sztálini propaganda és ideológia

(rövid)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a sztálini propagandát és annak ideológiai háttérét mutatja be. A válasz a forrás felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0-2
Tájékozódás térben és időben	T Rögzít egy, a sztálini diktatúrával kapcsolatos dátumot (pl. Sztálin pártfőtitkárrá választása: 1922, Lenin halála: 1924, Sztálin személyi diktatúrájának kiépítése / tisztogatások: 1930-as évek, Sztálin halála: 1953), illetve megállapításai a Szovjetunióra vonatkoznak.	0-2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. diktatúra, kommunizmus, propaganda, személyi kultusz.	0-2
	K2 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi hibát.	0-2
Ismeretszerzés, a források használata	F Rögzíti a kép egy lényegi elemét (pl. egyszerű / hétköznapi témát ábrázol; a munkásosztály egy tagját ábrázolja; nőt ábrázol egy férfiasnak tartott szerepben), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a kép szocialistarealista stílusú; a stílus célja volt, hogy a tömegek számára legyen megfogható; szembeállítható a korábbi művészeti alkotásokkal, melyek híres embereket / eseményeket ábrázoltak; osztályharcos üzenete volt / a munkásságot állította példaként; a művészeteket is a diktatúra szolgálatába állították; idealizálja a fizikai munkát / megszépíti a valóságot; a női munkavállalást népszerűsíti).	0-3
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1 Rögzíti a propaganda egy eszközét / célját (a sajtó állami irányítása; cenzúra; személyi kultusz; egyházellenesség / osztályellenesség megbélyegzése / sztahanovizmus / a rendszer eredményeinek népszerűsítése), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ennek segítségével kontrollálták a közvéleményt; a diktatort kiemelkedő képességekkel ábrázolták; ellenségképet állítottak a társadalom elé; lejáratták az ellenségesnek tekintett csoportokat; elfedték a szovjet társadalom valós helyzetét).	0-3
	E2 Rögzíti a diktatúra ideológiai alapja a marxizmus / leninizmus / kommunizmus volt, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ennek központi eleme az osztályharc / az egyenlőség erőszakos megteremtése volt; erre hivatkozva gyakorolták a proletárdiktatúrát; a rendszer által megvalósított terrort is ebből vezették le; a kommunizmus elveinek megvalósítása szükségszerűen vezetett a diktatúrához).	0-3
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>		
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM / VIZSGAPONT		17

15. Magyarországi török terjeszkedés – 2016 Kókt

	Műveletek és tartalmak	Pont			
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a török 1541–1568 közötti magyarországi terjeszkedését ismerteti. A válasz lényegre törően mutatja be a végvári harcokat. Az elemzés feltárja a kialakult helyzet okait. A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azokból lényeges megállapításokat, következtetéseket fogalmaz meg.	0-2			
		0	1	2	
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és tesz egy-egy helyes megállapítást ezek jelentőségére vonatkozóan.	0-4			
	T1 Rögzíti, hogy Buda elestére 1541-ben, Eger ostromára 1552-ben, Szigetvárára pedig 1566-ban került sor.	0	1	2	
	T2 Rögzíti a téma valamely térbeli vonatkozását	0	1	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános, illetve konkrét fogalmakat.	0-6			
	K1 Szakszerűen használja a téma általános történelmi fogalmait : pl. hadjárat ostrom, béke, adó	0	1	2	
	K2 Használja a témához tartozó konkrét szakkifejezéseket: végvár, hódoltság, szultán, (erőegyensúly)	0	1	2	
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0	1	2	
Ismeretszerzés, források használata	A vizsgázó a válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.	0-9			
	F1 Rögzíti a táblázat adatainak lényegét (pl. a kiadások töredékét fedezték a magyarországi adók, a kiadások zömét a német / osztrák-cseh bevételek fedezték), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a végvári rendszer fenntartása meghaladta Magyarország lehetőségeit, a Habsburgok egyéb erőforrásaikat is felhasználták, a magyar végvárok szerepe nemzetközi volt).	Rögzít			
		0	1		
	F2 Rögzíti a táblázat adatainak lényegét (pl. Magyarországon a török haderő egy-két hónapig harcolhatott / Bécsnél a török haderő már csak fél hónapig harcolhatott), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a harcolásra fennmaradó időt a végvárok ostroma kötötte le, az Oszmán Birodalom elérte terjeszkedésének határát)	Rögzít			
		0	1		
	F3 Rögzíti, hogy a Habsburgok évi adó / ajándék fizetését vállalták a töröknek, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a békekötéssel megszilárdult a fennálló helyzet, a béke lezárta a török terjeszkedés / a várháborúk korát, a békekötés az erőegyensúlyt / a	Megállapít			
		0	1	2	
		Rögzít			
			0	1	
			Megállapít		
0			1	2	

	törökök enyhe fölényét mutatja			
Az eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó feltárja a címben megjelölt probléma jellegzetességeit, okait, mozgatórugóit, vizsgálja azok hatásait, ezekkel kapcsolatban lényegi összefüggésekre utal.	0-12		
	E1 Rögzíti, hogy Buda megszállásával létrejött a török hódoltság, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ezzel az ország három részre szakadt, létrejött a budai vilajet, erre Szapolyai János halála után került sor, Ferdinánd nem tudta megszerezni az egész országot, János Zsigmond Erdély ura lett).	Rögzít		
		0	1	
		Megállapít		
		0	1	2
	E2 Rögzít Eger ostromával kapcsolatban egy lényeges tényt (pl. a török célja Magyarország és Erdély elválasztása volt, a siker véget vetett a török hódításnak, Dobó István volt a vár kapitánya), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a török elfoglalta a Tiszántúlt, minderre Erdély és Magyarország egyesítésének kísérlete után került sor).	Rögzít		
		0	1	
		Megállapít		
		0	1	2
	E3 Rögzít Szigetvár ostromával kapcsolatban egy lényeges tényt (pl. Zrínyi Miklós volt a várkapitány, Szulejmán szultán az ostrom közben meghalt, ez volt az utolsó szultáni hadjárat), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. eddigre kialakult az erőegyensúly, lehetővé vált a békekötés).	Rögzít		
		0	1	
		Megállapít		
		0	1	2
	E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.	Rögzít		
		0	1	
		Megállapít		
0		1	2	
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		33		

16. Etnikai viszonyok a dualizmus korában – 2016 Kókt

	Műveletek és tartalmak	Pont		
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a dualizmus kori Magyarország nemzetiségeit mutatja be. Ismerteti jogi és társadalmi helyzetük fő jellemzőit. Rávilágít az etnikai arányok változására. A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azokból lényeges megállapításokat, következtetéseket fogalmaz meg.	0-2		
		0	1	2
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi , és tesz egy-egy helyes megállapítást ezek jelentőségére vonatkozóan.	0-4		
	T1 Rögzíti a dualista korszak határait (1867–1918).	0	1	2
	T2 Utal a nemzetiségek térbeli elhelyezkedésére (megállapítja, hogy a nemzetiségek legnagyobb arányban a peremvidékeken éltek vagy említ legalább kettő, jellemzően nemzetiségek által lakott területet).	0	1	2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános, illetve konkrét fogalmakat.	0-6		
	K1 Szakszerűen használja a téma általános történelmi fogalmait :pl. nemzetiség, anyanyelv, jog, törvény, oktatás	0	1	2
	K2 Használja a témához tartozó konkrét szakkifejezéseket : asszimiláció, kivándorlás, Lex Apponyi, nacionalizmus, stb.	0	1	2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített . A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0	1	2
Ismeretszerzés, források használata	A vizsgázó a válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.	0-9		
	F1 Rögzíti, hogy a törvény biztosította az anyanyelvi oktatás lehetőségét a nemzetiségi területeken (az alsóbb fokú oktatásban) és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. ez elősegítette a nemzetiségek anyanyelvének fennmaradását, a nemzetiségi törvény liberális elvekre épült, európai viszonylatban is korszerű volt).	Rögzít		
		0	1	
	F2 Rögzít egy lényeges tény a táblázat adatai alapján (pl. a nemzetiségek vagy a szlovákok és románok közt nem voltak / elenyésző számban voltak nagybirtokosok, a körükben jelentős volt a kisbirtokosok / parasztok aránya, viszonylag alacsony volt az iparosok / kereskedők / értelmiségiek / ipari munkások aránya), és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (a nemzetiségek vagy a szlovákok és románok aránya alacsony volt a vagyonosabb rétegek körében, nagyobb arányban éltek mezőgazdaságból, kevésbé voltak polgárosodottak, kisebb arányban éltek városokban).	Rögzít		
		0	1	
			Megállapít	
0	1	2		

	F3 Rögzít egy lényeges tény a diagram adatai alapján (pl. a kivándorlók közt magas volt a nemzetiségek aránya a nemzetiségek közül legnagyobb arányban a szlovákok vándoroltak ki), és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. emiatt csökkent az arányuk a népességben belül, a legtöbben a peremterületekről / hegyvidéki területekről vándoroltak ki, a kivándorlás fő oka a szegénység volt, a kivándorlók többsége paraszti származású volt).	Rögzít		
		0	1	
		Megállapít		
		0	1	2
Az eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó feltárja a címben megjelölt probléma jellegzetességeit, okait, mozgatórugóit, vizsgálja azok hatásait, ezekkel kapcsolatban lényegi összefüggésekre utal .	0-12		
	E1 Rögzíti, hogy Magyarország többnemzetiségű állam volt, és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. ez főként a XVIII. századi betelepítésekkel és bevándorlással magyarázható, a nacionalizmus erősödése miatt nőttek a feszültségek, sok kevert nemzetiségű terület volt az országban).	Rögzít		
		0	1	
		Megállapít		
		0	1	2
	E2 Rögzít egy lényeges tény a nemzetiségek jogi helyzetére vonatkozóan (pl. széles körű nyelvhasználati jogokat kaptak, egyenjogú állampolgárként ismerték el őket, biztosították számukra az egyéni szabadságjogokat, államnyelvként csak a magyar nyelvet ismerte el a törvény, területi autonómiát – a horvátok kivételével – nem kaptak, a horvátok saját kormányzattal rendelkeztek), és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. a nemzetiségi törvény megalkotása Eötvös József nevéhez kötődött, európai viszonylatban is korszerű volt, a nemzetiségek egy része elégedetlen volt jogi helyzetével, a horvátok külön jogait a horvát–magyar kiegyezés biztosította).	Rögzít		
		0	1	
		Megállapít		
		0	1	2
	E3 Rögzíti, hogy a nemzetiségek aránya csökkent a korszakban, és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. ez köszönhető az asszimilációnak / a többségi magyar nemzetbe való beolvadásnak, főként a városokban / Budapesten / etnikai szempontból kevert területeken volt jellemző).	Rögzít		
	0	1		
	Megállapít			
	0	1	2	
E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.	Rögzít			
	0	1		
	Megállapít			
	0	1	2	
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		33		